

اولین گزارش آلودگی پرنده مهاجر آردلا آلبا اگر تا به مایت زیر جلدی لامینوسیوپتس (*Laminosioptes cysticola*) در ایران

سیدرضا حسینی^{۱*}، رحمان عبدی زاده^۲، سید مسعود موسوی^۳

چکیده

در سال ۱۳۸۶ در بخش انگل شناسی دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد واحد شهرکرد سه لاشه پرنده آبی آردلا آلبا اگر تا از نظر آلودگی انگلی مورد بررسی قرار گرفت. در هر سه نمونه تحت بررسی ندولهای به اندازه چند میلی متر در زیر پوست نواحی گردن، سینه، پشت بدن، اطراف بالها و ران مشاهده شد. با هدف تشخیص قطعی، کیست های جدا شده به مدت چند ساعت در محلول لاکتوفنل نگهداری شد و نهایتاً با استفاده از میکروسکوپ نوری مورد مشاهده قرار گرفت. نتایج بررسی انجام شده آلودگی پرندگان مذکور را به مایت لامینوسیوپتس سیستی کولا نشان داد.

واژگان کلیدی: آردلا آلبا اگر تا، لامینوسیوپتس، ایران

مقدمه

مایت زیر جلدی طیور متعلق به خانواده لامینوسیوپتیده از زیر راسته جربهای سارکوپتی می باشد. محل زندگی این جرب بافت همبند زیرجلدی، روی عضلات، امعا و احشا است. تاکنون آلودگی به این مایت در ماکیان، بوقلمون، قرقاول، غاز و کبوتر گزارش شده است. این مایت تمام مراحل رشد خود را در زیر پوست و بافتهای عمقی تر طی می کند و منجر به

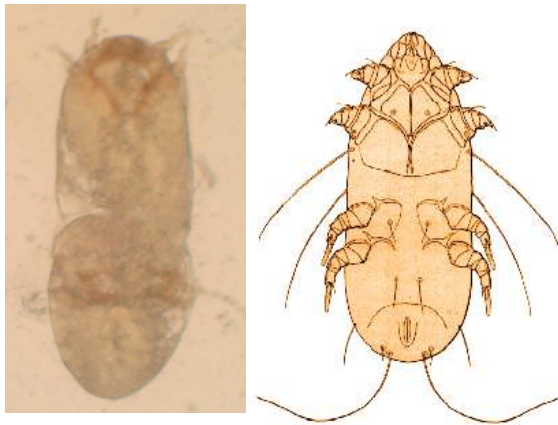
تشکیل ندولهای سفید تا زرد رنگ به قطر چند میلی متر در این مواضع می شود. معمولاً جرب در داخل ندولها به علت واکنش ایمنی میزبان مرده و سپس آهکی می شود و ضایعاتی شبیه جراحات سلی ایجاد می کند (۶). آردلا آلبا اگر تا از دسته پرندگان راسته سیکونیفورمیس و خانواده آرده ئیده است. این پرنده با نامهای مختلفی نظیر اگر تا بزرگ، اگر تا آمریکایی، اگر تا سفید بزرگ و اگر تا سفید نامیده می شود. تقریباً در تمامی نقاط جهان دیده می شود. در نواحی وسیعی از ایران به جز نواحی کویر مرکزی و جنوب شرق ایران یافت می شود. این پرنده در برخی از نقاط دنیا بصورت دائم (آمریکای شمالی و جنوبی و استرالیا) و در برخی نقاط به صورت مهاجر (آسیای مرکزی، ایران، اروپا و

۱- گروه آموزشی پاتوبیولوژی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد واحد شهرکرد

۲- کارشناس ارشد انگل شناسی دانشگاه آزاد واحد شهرکرد

۳- دانش آموخته دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد واحد شهرکرد

*-نویسنده مسئول dr.s.reza@gmail.com

شکل شماره ۱- جرب لامینوسیوپتیس سیتی کولا
(۴۰۰ برابر)

بحث

اولین گزارش در مورد آلودگی با جرب لامینوسیوپتیس در ایران مربوط به مرغ بومی در گزارش رزمی و کلیدری آمده است. در کشور های همسایه نیز اولین گزارش مربوط به ترکیه توسط کالینر (۱۹۷۰) در آلودگی مرغ می باشد (۵). همچنین آلودگی به این جرب در بوقلمون همراه با عوارض کلینیکی نظیر افتادگی بالها و بی حالی گزارش شده است (۷). این مطالعه اولین گزارش از آگرت سفید شکار شده در خوزستان و آلودگی به آن در منطقه جنوب غرب کشور است. همچنین نکته قابل توجه و مهم دیگر این گزارش اولین مشاهده انگل مذبور در این پرنده آبی است. با توجه به تنوع میزبانی و همچنین احتمال آلودگی مرغ صنعتی و نیز گزارش آلودگی در خراسان و خوزستان (گزارش اخیر) که نشان از احتمال گسترده آلودگی به این انگل را در ایران است توجه بیشتر به معرفی و مطالعه در رابطه با این جرب را نشان می دهد (۱).

منابع

- ۱- رزمی. غ. کلیدری، غ. (۱۳۷۸): اولین گزارش از آلودگی مرغ بومی به مایت زیر جلدی طیور از ایران. پژوهش و سازندگی. (۳) ۴۴. صفحه: ۱۲۵.

آفریقا) زندگی می کند. تغذیه این پرنده از حشرات، مهره داران و پرندگان کوچک، قورباغه، میگو و ماهی می باشد. آشیانه های این پرنده در اطراف رودخانه ها، مردابها، دریاچه ها دریاها و مناطقی است که مواد غذایی مورد نیاز خود را تهیه نماید (۴).

مواد و روش کار

سه لاشه پرنده آردلا آلبا اگر تا پس از انتقال به آزمایشگاه انگل شناسی دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد واحد شهرکرد، کالبدگشایی شدند. ندولهای سفید رنگی در زیر جلد نواحی گردن، سینه، پشت بدن، اطراف بالها و ران بر روی احشا و عضلات مشاهده شد که پس از جداکردن ابتدا کیست ها در داخل پتاس ۱۰ درصد و در بنماری ۴۰ درجه سانتی گراد به مدت ۶ ساعت نگهداری شد. سپس با رسوب گیری و شفاف سازی با لاکتوفنل انگل لامینوسیوپتیس تشخیص داده شدند (۲).

نتایج

مشاهدات میکروسکوپی با بزرگنمایی ۱۰۰ و ۴۰۰ برابر بر روی نمونه های شفاف شده با لاکتوفنل که در مورد کیست های زیر جلدی پیدا شد و با استفاده از کلید های تشخیصی وجود لامینوسیوپتیس را مورد تایید قرار داد (۳). این جرب کشیده دارای اپیمر کیتینی نسبتا ضخیم و بیضی شکل و نیز دارای قلاب در زوج اول و دوم پاها می باشد (۶). این جرب از راسته آستیگماتا و زیر راسته پزروپتیدا می باشد. از این لحاظ دارای دو زوج پای قدامی کوتاه و یک زوج پای خلفی نسبتا طویل است که از اطراف بدن بیرون زده می باشد. بدن این جرب کاملا کشیده و طول آن تقریبا دو دهم میلیمتر و عرض آن کمتر از نصف طول بدن می باشد (شکل شماره ۱).

- 2- Calnek W.B. (1991): Diseases of poultry. Iowa state university press. P: 478.
- 3- Fain A.1981. Notes on the genus *Laminosioptes* Megnin, (1880): (Acari, Astigmata) with description of three new species. *Systematic Parasitology*. 2:123-132.
- 4- Guster T.W. Peterson D.W. (2001): Growth rates of great Egret, snowy Egret, and black-crowned night-heron chicks. *Colonial Waterbirds* 14, 1: 46-50
- 5- Kaliner G. (1970): Occurrence of *Laminosioptes cysticola* in the abdominal organs of a hen turkey. *Pathol vet.* 7, 4:321-8.
- 6- Kettle D.S. (1995): *Medical and Veterinary Entomology*, 2nd edition, CAB International. pp:126-212.
- 7- Smith K. E.; Quist C. F.; Crum J. M; (1997): Clinical illness in a wild turkey with *Laminosioptes Cysticola* Infestation of the viscera and peripheral nerves. 41(2) 484-489.

